

สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 2 – 8 กรกฎาคม 2565

ปัญหาระบบสัญญาณของบริษัทโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานอุปกรณ์เกษตรอัจฉริยะ (6 กรกฎาคม 2565)

ปัญหาระบบเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัท KDDI (หรือบริษัท au) ทั่วประเทศญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 2 - 5 กรกฎาคมที่ผ่านมา ได้ส่งผลกระทบต่อเครื่องมือเกษตรอัจฉริยะที่ใช้สัญญาณของบริษัทดังกล่าวด้วย โดยตรวจพบความปกติในระบบขับเคลื่อนอัตโนมัติของรถแทรกเตอร์ ระบบควบคุมระดับน้ำในแปลงนา ฯลฯ

Mr. Teruo KOIZUMI เกษตรกรผู้ปลูกข้าวและถั่วเหลืองพื้นที่ 52 เฮกตาร์ (หรือ 325 ไร่) ในเมือง Narita จังหวัด Chiba พบว่าเครื่องจักรกลเกษตรอัจฉริยะไม่มีสัญญาณ โดยเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2565 มีกำหนดจะหว่านเมล็ดถั่วเหลืองโดยรถแทรกเตอร์ซึ่งมีระบบขับเคลื่อนอัตโนมัติที่ใช้สัญญาณของบริษัท KDDI แต่ไม่สามารถจับพิกัดได้ จึงจำเป็นต้องระงับการทำงานชั่วคราว และหันไปใช้สัญญาณของบริษัทอื่นทดแทน ทั้งนี้ การหว่านเมล็ดให้สม่ำเสมอและเป็นเส้นตรงเป็นงานที่ต้องใช้ทักษะและสมาธิ อีกทั้งยังเป็นงานที่เป็นภาระกับเกษตรกร จึงมีการนำเครื่องจักรกลทางการเกษตรมาใช้เพื่อเป็นการทุ่นแรง

โดยส่วนใหญ่แล้วระบบขับเคลื่อนอัตโนมัติจำเป็นต้องมีข้อมูลพิกัดที่แน่นอนซึ่งส่วนใหญ่จะใช้สัญญาณของบริษัทโทรศัพท์เคลื่อนที่ ระบบดังกล่าวเป็นประโยชน์กับเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกขนาดใหญ่ ทั้งนี้ เกษตรกรในจังหวัด Hokkaido ระบุว่า หากปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงฤดูใบไม้ผลิ จะยิ่งส่งผลกระทบในวงกว้างกว่านี้

ด้านบริษัทผู้ผลิตระบบควบคุม (เซนเซอร์) ระดับน้ำในแปลงนาเปิดเผยว่า ได้รับการติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการขัดข้องจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่แจ้งว่าไม่สามารถรับข้อมูลระดับน้ำได้เนื่องจากปัญหาบบเครือข่ายของบริษัท KDDI ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาดังกล่าว ทางบริษัทฯ ได้มีการทำสัญญากับบริษัทเครือข่าย 2 - 3 แห่งเพื่อเอาไว้ แต่ทำให้ต้นทุนสูงขึ้น จึงเรียกร้องให้บริษัทผู้ให้บริการสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ มีการแชร์ช่องสัญญาณร่วมกันกรณีที่เกิดปัญหา

นอกจากนี้ ยังมีเครื่องมือทางเกษตรอัจฉริยะที่ใช้สัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่อีกจำนวนมาก เช่น แอปพลิเคชันในสมาร์ตโฟน อุปกรณ์สำหรับควบคุมโรงเรือนระยะไกล ระบบติดตามการตกูกของปศุสัตว์ ฯลฯ ขณะเดียวกัน เกษตรกรจำนวนมากยังใช้แอปพลิเคชัน Line ในการสื่อสารกับผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มอีกด้วย

เมื่อเดือนตุลาคมปีที่ผ่านมา บริษัท NTT DOCOMO เคยเกิดปัญหาในลักษณะเดียวกัน ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่ออุปกรณ์และเครื่องมือเกษตรอัจฉริยะ เช่น ระบบควบคุมโรงเรือนไม่สามารถส่งข้อมูลอุณหภูมิและระดับความชื้น ประกอบกับเกษตรกรไม่สามารถตรวจสอบสภาพ ณ ขณะนั้นของโรงเรือนได้

ด้านศาสตราจารย์ Noboru NOGUCHI แห่งมหาวิทยาลัย Hokkaido ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเกษตรอัจฉริยะ ระบุว่า ระบบสัญญาณของโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเกษตรอัจฉริยะ และจะยิ่งทวีความสำคัญยิ่งขึ้นในยุคที่เกษตรอัจฉริยะเป็นกุญแจสำคัญสำหรับการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ญี่ปุ่นส่งออกสินค้าเกษตรขั้นต้นในเดือนพฤษภาคม 2565 เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา (6 กรกฎาคม 2565)

จากข้อมูลของกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เผยแพร่เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคมที่ผ่านมา พบว่า มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรเฉพาะสินค้าเกษตรขั้นต้นซึ่งไม่รวมถึงสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในเดือนพฤษภาคม 2565 คิดเป็น 28,000 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 16 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยการส่งออกไปยังฮ่องกงเริ่มฟื้นตัวเนื่องจากการยกเลิกมาตรการจำกัดการใช้บริการร้านอาหาร

เมื่อจำแนกรายสินค้าแล้วพบว่า สินค้าปศุสัตว์ทุกรายการยกเว้นเนื้อโคมีแนวโน้มขยายตัว โดยนมและผลิตภัณฑ์จากนมมีมูลค่าส่งออก 2,400 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา เนื่องจากการส่งออกนมผงไปภูมิภาคอาเซียนและนมประเภทที่เก็บไว้ได้นานไปฮ่องกงและไต้หวันเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกัน ไชโกะมีมูลค่าส่งออก 700 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 22 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ข้าวมีมูลค่าส่งออก 600 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 36 เนื่องจากผลผลิตในสหรัฐฯ ลดลง ประกอบกับเงินเยนอ่อนค่า ขณะที่ ชาเขียวมีมูลค่าส่งออก 1,500 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ทั้งนี้ มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารของญี่ปุ่นในเดือนพฤษภาคม 2565 คิดเป็น 105,400 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 19 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเหล่าสาเกมีมูลค่าส่งออก 3,800 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 22 เนื่องจากมีการขยายช่องทางการจำหน่ายให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น เมื่อจำแนกรายประเทศผู้นำเข้าแล้วพบว่า ญี่ปุ่นส่งออกไปจีน 22,400 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 18 รองลงมาได้แก่สหรัฐฯ 17,700 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 33 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารของญี่ปุ่นในเดือนพฤษภาคม 2565

รายการ	มูลค่าส่งออก (100 ล้านบาท)	เปรียบเทียบกับเดือนพฤษภาคม 2564 (ร้อยละ)
สินค้าเกษตร (รวมผลิตภัณฑ์แปรรูป)	674	+12
- อาหารแปรรูป	394	+9
- สินค้าปศุสัตว์	101	+17
- ธัญพืช	48	+16
- ผักผลไม้	29	+22
- อื่นๆ	102	+12
สินค้าป่าไม้	55	+13
สินค้าประมง	325	+39
รวม	1,054	+19

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

สงครามรัสเซีย-ยูเครนส่งผลให้ราคาค้าส่งเนื้อไก่นำเข้าปรับตัวสูงขึ้น

ราคาค้าส่งเนื้อไก่นำเข้าปรับตัวสูงขึ้น โดยเนื้อไก่นำเข้าจากบราซิลและไทยปรับตัวสูงขึ้นประมาณร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับสัปดาห์ก่อนหน้า สงครามรัสเซีย-ยูเครนส่งผลให้ประเทศผู้นำเข้าหลายแห่งหันไปนำเข้าเนื้อไก่จากบราซิลทดแทนเนื้อไก่จากยูเครน และยังส่งผลให้ปริมาณความต้องการเนื้อไก่จากประเทศไทยปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย ประกอบกับเงินเยนที่มีแนวโน้มอ่อนค่าในปัจจุบันได้ส่งผลให้ราคานำเข้าปรับตัวสูงขึ้น ผู้ประกอบการร้านอาหารและผู้จำหน่ายกับข้าวหลายแห่งอาจปรับขึ้นราคาจำหน่ายอาหาร

ร้อยละ 20 – 30 ของเนื้อไก่ที่บริโภคอยู่ในประเทศญี่ปุ่นพึ่งพาการนำเข้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งร้านอาหารประเภทแพนไซส์ ร้านไก่ย่าง (Yakitori) และร้านจำหน่ายกับข้าว ทั้งนี้ ส่วนใหญ่แล้วเนื้อไก่นำเข้าจากบราซิลและไทยเป็นหลัก โดยในปีงบประมาณ 2564 (เมษายน 2564 - มีนาคม 2565) ญี่ปุ่นนำเข้าเนื้อไก่ 594,223 ตัน ซึ่งเกือบทั้งหมดนำเข้าจากสองประเทศข้างต้น

ราคาค้าส่งเนื้อไก่ในเขตกรุงโตเกียวล่าสุด ราคานื้อสะโพกไก่นำเข้าจากไทย (แช่แข็ง ไม่รวมภาษี) กิโลกรัมละ 500 – 520 เยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 9 เมื่อเทียบกับสัปดาห์ก่อนหน้า ขณะเดียวกัน เนื้อสะโพกนำเข้าจากบราซิล (แช่แข็ง ไม่รวมภาษี) กิโลกรัมละ 480 – 490 เยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8 เมื่อเทียบกับสัปดาห์ก่อนหน้า และหากเปรียบเทียบกับราคาเมื่อต้นปี จะพบว่าปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 16 และร้อยละ 45 ตามลำดับ

ราคาค้าส่งเนื้อไก่นำเข้าจากไทยปรับตัวสูงขึ้นเกินกว่ากิโลกรัมละ 500 เยนเป็นครั้งแรกในรอบ 18 ปี นับตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2547 และราคานื้อไก่นำเข้าจากบราซิลก็ปรับตัวสูงขึ้นในรอบ 14 ปี นับตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2551 ด้วยเช่นกัน

สาเหตุที่ส่งผลให้ราคาค้าส่งเนื้อไก่นำเข้าปรับตัวสูงขึ้นได้แก่ สงครามรัสเซีย-ยูเครน โดยที่ผ่านมามาประเทศไทยในสหภาพยุโรปส่วนใหญ่นำเข้าเนื้อไก่จากยูเครน โดยในปี 2564 ยูเครนส่งออกเนื้อไก่ประมาณ 464,000 ตัน คิดเป็นร้อยละ 13 ของปริมาณส่งออกเนื้อไก่ของสหภาพยุโรปและรัสเซีย ทั้งนี้ เหตุความไม่สงบในยูเครนได้ส่งผลให้ประเทศในสหภาพยุโรปรวมถึงตะวันออกกลางหันไปนำเข้าเนื้อไก่จากบราซิลทดแทน

นอกจากนี้ ประเทศมาเลเซียได้สั่งระงับการส่งออกเนื้อไก่ในเดือนมิถุนายนที่ผ่านมาเพื่อรักษาปริมาณอุปทานในประเทศและแก้ไขปัญหาราคานื้อไก่ปรับตัวสูงขึ้น บริษัท Trading Company ระบุว่า ประเทศสิงคโปร์ก็มีการหันไปนำเข้าเนื้อไก่จากบราซิลทดแทน จึงส่งผลให้ราคานื้อไก่ของประเทศบราซิลปรับตัวสูงขึ้นไปอีก

ในส่วนของเนื้อไก่ไทยก็มีราคาปรับตัวสูงขึ้นตามเนื้อไก่บราซิล ประกอบกับได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 โดยส่วนใหญ่แล้วประเทศไทยจะส่งออกเนื้อไก่ที่ผ่านการแปรรูปไปยังประเทศญี่ปุ่น สถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้ผู้ผลิตบางรายขาดแคลนแรงงานในโรงงานแปรรูป และส่งผลกระทบต่อความสามารถในการผลิต

ในเดือนพฤษภาคม 2565 ญี่ปุ่นนำเข้าเนื้อไก่ 42,483 ตัน ลดลงร้อยละ 8 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยนำเข้าจากบราซิลลดลงร้อยละ 1 และนำเข้าจากไทยลดลงร้อยละ 26 โดยการนำเข้าจากไทยลดลงเป็นเดือนที่ 9 ติดต่อกัน

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Nikkei ออนไลน์

ผลสำรวจพบว่าร้อยละ 70 ของร้านค้าปลีกและร้านอาหารในญี่ปุ่นยังไม่มีการวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารอินทรีย์ (8 กรกฎาคม 2565)

จากการสำรวจโดยกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) พบว่า ประมาณร้อยละ 70 ของร้านค้าปลีกและร้านอาหารในประเทศญี่ปุ่นยังไม่มีการวางจำหน่ายสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์อินทรีย์ (ผลิตภัณฑ์อาหารอินทรีย์) ในจำนวนดังกล่าว ร้อยละ 60 ระบุว่าไม่มีความสนใจในการวางจำหน่ายอาหารอินทรีย์หลายฝ่ายระบุว่า ผลิตภัณฑ์อาหารอินทรีย์มีราคาแพงและจัดหาได้ยาก

MAFF สัมภาษณ์ผู้ประกอบการค้าปลีกและผู้ประกอบการร้านอาหารจำนวน 4,000 แห่ง ในช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน 2564 โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 1,201 ราย สำหรับคำถามเกี่ยวกับการวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารอินทรีย์ในปัจจุบันพบว่า ร้อยละ 19 มีการวางจำหน่าย ร้อยละ 72 ไม่มีการวางจำหน่าย และอีกร้อยละ 9 ระบุว่าสำนักงานใหญ่ให้อำนาจสาขาช่วยในการตัดสินใจวางจำหน่ายเอง

สำหรับเหตุผลที่ไม่มีวางจำหน่าย (เลือกตอบได้หลายข้อ) ได้แก่ “ราคาแพง” ร้อยละ 50 มากที่สุด รองลงมาได้แก่ “ผู้ประกอบการที่ติดต่อยังด้วยไม่ได้ผลิตสินค้าอินทรีย์ จึงไม่สามารถจัดหาได้” ร้อยละ 35 และ “ผู้บริโภคยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบอาหารอินทรีย์” ร้อยละ 15 นอกจากนี้ MAFF ยังได้สอบถามผู้ที่เลือกตอบ “ไม่มีวางจำหน่าย” เพิ่มเติมว่ามีความประสงค์จะวางจำหน่ายหรือไม่ โดยมีผู้ตอบ “ไม่มีความประสงค์จะจำหน่าย” ร้อยละ 64 ขณะที่ “มีความประสงค์จะจำหน่าย” คิดเป็นร้อยละ 30

ในส่วนของผู้ที่วางจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารอินทรีย์อยู่แล้วพบว่า ร้อยละ 61 ต้องการเพิ่มจำนวนวางจำหน่าย ร้อยละ 39 ต้องการจำหน่ายเท่าเดิม และร้อยละ 1 ต้องการลดจำนวนจำหน่าย สำหรับเหตุผลในการเพิ่มจำนวนวางจำหน่ายพบว่า สินค้ามีคุณภาพดี ร้อยละ 58 สามารถประชาสัมพันธ์สินค้าที่ผลิตในประเทศ ร้อยละ 47 และสามารถนำเสนอจุดเด่นด้านการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 47

ขณะเดียวกัน MAFF ได้สอบถามรายละเอียดของผลิตภัณฑ์อินทรีย์ที่มีวางจำหน่ายอยู่แล้วพบว่า ร้อยละ 54 ระบุว่าไม่มีความชัดเจน ร้อยละ 30 วางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ระบุว่าไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตร และร้อยละ 22 วางจำหน่ายสินค้าที่ได้รับมาตรฐาน JAS ด้านเจ้าหน้าที่ MAFF ระบุว่า ซูเปอร์มาร์เก็ตหลายแห่งกำหนดเงื่อนไขการได้รับมาตรฐาน JAS ซึ่งจะสามารถแสดงว่าเป็นสินค้าอินทรีย์ได้ แต่ผู้ประกอบการหลายแห่งสั่งซื้อสินค้าที่ระบุว่าสินค้าอินทรีย์โดยตรงจากเกษตรกร

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

จัดทำโดย

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ

ประจำกรุงโตเกียว